

Latweeschu Awises.

48. gaddagahjums.

No. 48.

Treschdeenâ, tanni 26. Novemberi (8. Dezemberi).

1869.

Latweeschu Awises libof ar faween veelikfumeem makfa 1 rubuli fudr. par gaddu. Kas us fawu wabrou apstellehs 24 eksemplarus, wehl weenu dabuhs klapt parwetti. Ja-apstelle: **Zelgawâ** Latw. awischu nammâ pee **Zanischewski**; — **Ribgâ** pee **Daniel Minus**, teäteru un wehwera eelas fubri, pee fw. Zahna basnizâs jaunala mahzitaja **Mueller** un pee **Dr. Buchholz**, leelâ Ulfander-eelâ Nr. 18. — **Wiffi** mahzitaji, fohlmesteri, pagasia walditaji, fribweri un zitti tautas draugi teel luhgti, lai lassitajeem apgabda to apstelleschanu. — Medaktora adresse irr: „Pastor Bierhoff, Ronneburg, pr. Wenden, Livland.“

Rahditajs: Daschadas sinnas. Siama un ufflubbinaschana. Sarawakas Radfcha. Labba libdfida. Bisjaunakabs sinnas. Urbilda. Nau-das tirgus. Rabbibas un preschu tirgus. Sluddinaschanas.

Daschadas sinnas.

No eelischemehm.

No **Zelgawas**. Patê **Zelgawâ** buhdams ar fawahm qzihm gribbeju redseht, ka tad teem Kreewusemmes gahjejeem taggad klahjahs, un weens komitejas lohzeellis, kas it ihpafchi ar winneem irr puhlejees, manni irr waddijis zaur tahm weetahm, kur winni wiswairahl dshwo. Zeschu winnus wairs ne-atraddu ta sabahstus masâ ruhme, ka papreefsch, jebfchu bij apgebrti un apkohyti, tomehr gan wehl warreju saprast, kahdâs breefmigâs behdâs winni papreefsch bijusch. Diakonissu nammâ man parahdija weenu 4 gaddus wezzu behrninu, kas gan wairs nau flims un labbu laiku jau mihligi bij apkohyts, tomehr wehl til wahfsch, ka gandrihs newarr eet; winna meefinas ka fawihtusi pukke, gandrihs wiffi kaulini wehl skaitami; winna wezzaki taggad ees us mahjahm, laj Deews winneem palihds, ka fawu wahju behrninu dshwo un wesselu warretu pahwest. Turpat diakonissu nammâ redseju arri zittus flimneekus, weenu wehl deewegan jaunu zilweku, kas ni mirschanu gulleja un wehl pehz Deewagolda kahroja; fchis tanni paschâ deenâ wehl aigahja Deewa preefschâ. Winna feewa ar sishdamu behrnu rauda un waide, ka paleek bes apgabdataja. Diakonissu nammâ taggad pawiffam wehl kahdi 20 flimneeki no scheem laudihm, 3 no winneem tur irr nomirruschi. — No turrenes mehs aigahjahm us to nammu, ko sanz par „baltu sirgu“, kur taggad til mas kauschu wehl palikluschi. Man parahdija to istabu, kur 40 laudis, pa leelai dallai flimmi, bij gullejuschi, bet es wehl newarru saprast, ka til dauds kauschu tahdâ masâ ruhme warreja dshwoht. Deewegan fliktas weetas esmu redsejis, kur laudis beesi dshwo kohpâ, bet ka laudis til beesi warr kohpâ dshwoht, to wehl nebiju redsejis. — No turrenes mehs aigahjahm us Beitlera kafarmu, kur arri wairs nau til dauds kauschu ka papreefsch, jo zitti jau us mahjahm aigahjuschi. Tee wihri pa leelai dallai nebij mahjâs, bet tee laudis, ko dabuju redseht, man nemas ngu patikluschi, jo pee winneem wehl

nekahda atgreeschanahs nebij redsama; dohmaju, ka scheem laudihm behdu bikkris wehl labbi buhs jadsere, lihds buhs atsinnuschi, ko tauna irr datrijuschi. — No turrenes mehs aigahjahm us Briskorna kafarmu; tur jau dauds kauschu bij aigahjuschi us mahjahm, zitti nupat bij apgehrbuschees un it preezigi dewahs probjam, tomehr sinnu, ka wifs gruhtums wehl nebuhs isjeests un arri mahjâs wehl dasch krusts buhs janefs. — Tad wehl bijahm „breeschu frohgâ“, ko komiteja par naudü nehmuft un tur eelikfusi tohs laudis, kas newarreja palikt tanni nammâ „pee baltu sirga.“ Te zitti wehl gulleja flimmi, zitti schelohjâs, ka nedrihst us mahjahm eet, jo kas winnus tur usnemschoht. Zitti no teem Kreewusemmes gahjejeem wehl dshwo schur tur pilsehtâ. — No teem laudihm, kas negribb wairs us mahjahm eet, bet zittur kur gribb apmestees, tee, kam passês irr, wehl warr palikt Zelgawâ, tee turprettim, kam passês nau, Dezemberi no polizejas tapê fuhititi us mahjahm. Ta komiteja arween wehl gahda par teem laudihm, kas paschi newarr palihdserees, bet winna nebuht nedohma, scheitan weenu flinkoschanas nammu uszelt, kur wiffus tohs apgehrts un barrohs, kam patihl rohkas flehpi turreht un no zittu kauschu dahwanahm dshwoht; leelâs behdâs winni palihdsibu dabujusch, bet nu winneem pascheem par sewi jagahda. Tapêz komiteja wiffieem irr fazzijusi, ka wehl lihds 1. Dezemberim par winneem gahdahs un winneem palihdschs, ka warrehs us mahjahm tikt; bet par teem, kas lihds tam laikam nebuhs gudri palikluschi, komiteja wairs negahdahs. Jo kad arri ar peewilteem laudihm ilgi warr pazeestees, tapehz ka winni peewilti, tad tomehr beidscht no winneem ja-atsahj, kad wiffa darboschanahs pee winneem pawelti bijusi. — Lihds 14. Novemberim pawiffam no komitejas us mahjahm fuhititas 23 familijas ar 89 dwehselehm, us Kreewusemme aigahjuschas 7 familijas ar 25 dwehselehm. Bet no tahs deenas wehl labba teefa arri probjam gahjusi un ifkatru deenu zitti eet us mahjahm. — No 7.—13. Novemberim teem, kas it neko newarreja nopelnihst, dewa ifkatru deenu 86 fl. maisês un 85 stohpus suppes. Tee komitejas lohzeelli irr puhlejuschees ar kohiti teizamu mihlestibu; laj Deews winnus par to swehti! Wet tam wehl japeeminn, ka Kaslowski kungs sawâ pirti

288 laudis bes wiffas mafas irr nomaigajis (tomehr pateizibas weeta no dascheem beskaunem wehl rupjus wahrdus dsirdejis), un Reinwald lungs Briskorn kasarmā ar sawu nauđu krafsnes lizzis fataisibt. — Tajs dahwanas preeksch teem nelaimigeem laudihm lihds schim irr fanahlfchas wiswairahl no paschas Jelgawas, bet arri no tablenes zitti laudis sawu dahwanu atfuhrijuschi; tā weens lungs no Warschawas irr sachtjis 25 rbt. — Tomehr wehl daudis naudas wajjaga, un komiteja arween wehl zerre us kauschu dewigu rohlu. — Daudis no scheem nelaimigeem laudihm schoreis pee meefas gan ne-ees pohsta, bet tad tik tajs pasudduschas dwehfeles arri warretu isglahbt!

No **Saldus**. 4. Nowemberi Wirkau lunga nams pee tirgus platscha nodedsis un gauschi bij jabihstahs, ka wiss meests arri lihds ne-aisect zaur ugguni. Pee ugguns dshschanas wiswairahl baron Kelle no Kalnamuischas ar wisseem muifchas laudihm un saweem dshschanas eerohfischeem irr palihdsejis, ka zitti nammi tappa isfargati. Deemschehl arri zitti laudis pee schi ugguns-grehka eewainoti. Irr gauschi flikti, kad tahdam pilsehtinam nelahdi ugguns dshschanas eerohfische nau; jo kad tik pee laika weena sprizge buhtu klahht bijusi, tad ta flahde nebuhtu tik leela.

No **Widsemmes** raksta: Weenam Latweetim preeksch kahdeem gaddem weens mundes un gudrs dehls bij, kas labpraht gribbeja palikt par mahleri. Labbi laudis winnam palihdseja, tā ka warreja ismahzitees, un sachtija winnu beidscht us Romu Italijas semmē, fur mahlereem tajs wislabbakahs skohlas. Tur schis nesehdeja pawelti, bet mahzijas zil warredams. Tad Franzijas keisarene mekleja weenu skohlmeisteri preeksch sawa dehla, kas winnu mahzitu mahleschanas skunste. Preeksch schihs weetas muhfu Latweetis tappa isredsehts. Winsch ne-effoht ne ween labs mahleris, bet arri labs dehls. Kad 1867 Parisē leela leetu israhdischana bij, tad winsch sawu wezzu tehwu likka aiswest us Parisi un nemas nekaunejahs, ka winna tehws irr prasts semneeks. Tas bij darrihts-labbi un pehz Deewa prahta!

No **Behterburgas** raksta par Kreemsemmes fabriekem: 759 fabriekes ar 122,000 darbneekem wehrpj un ausch bohwillu par 97¹/₂ milj. rbt. par gaddu; 111 fabriekes ar 2000 darbneekem wehrpj un ausch linnus par 10¹/₂ milj. rbt.; 139 fabriekes ar 5000 darbneekem wehrpj un ausch sihdu un kannepes par 4 milj. rbt.; 635 fabriekes ar 94,000 darbneekem wehrpj un ausch willu par 50 milj. rbt.

— 16. Nowemberi leddus tik stipri gahja par Mita uppi, ka pee ta tilta nelo newarreja strahdaht. Arri ar Uffow lunga kehdu tistu ne-eimoht us preekschu: 13. Nowemberi ta wirwe, ar ko to kehdi gribbeja peewilkt, pahruhka, un schi leela kehde eekritta uppē un noplehsa wehl tahdu gabbalu no tilta, bet paldeews Deewam neweenu

zilweku nenofitta. Tad waldibas usraugs irr aisleedjis, tajs kehdes wehl likt. Deewsinu, ka wehl ar scho tistu glahbfees.

No **Kiomas**. Kolera sehra schinni pilsehta wehl nesuhd, bet paleek arween stipraka. No 12.—19. Oktoberim 25 laudis, tanni nedela no 19.—25. atkal 31 irr mirruschi ar scho flimmibu.

No **Grodnas**. 11. Nowemberi starp Brestu un Rowelu poste irr aplaupita; postneeks un postes puisis irr atrasti nosisti.

No **Kurflas**. 8. Nowemberi preekschu rattu rinda, kas brauja par Maskawas-Kurflas dselzjellu, 370 werstes no Maskawas islechza no schkehnehm un apgahsahs. 14 ratti irr sadausiti un dselzjelsch 30 assu gorrunā irr isphostihst.

O. P.

No **Kandawas**. 22. Septemberi Kandawas krohna meschakungs Fabian noswinneja sawa ammata selta kahsas par to, ka jau 50 gaddus par meschakungu deenejis. Ta gan retta laime, kam Deews to nowehl. Tadeht arri schinni gohda deenā daudis krohna meschakungu no wiffas Kurssemes, daudis lungu no aplahrtejeem laimineem, raddi, draugi un pasihstami bij atnahlfuschi firmo tehwu us winna gohda deenu apfweizinaht un tam no wiffas firds laimi wehleht. Tapat arri winna meschafargi lihds ar sawu lungu preezajahs un warreja leezinaht, ka winsch teem nau bijis bahrgs lungs, bet tehws un ischeligis apgahdneeks. No firdsmihlestibas dsicht daudis lungu tam jaukas un dahrgas peeminnas dahwanas pasneeguschi, arri semmas kahrtas laudis, kas appaksch winna usfraudschanas stahwejuschi, tam sawas pateizibas sihmes dewuschi.

No **Semmites**. 41. Awischu nummurs sinnoja par baggatu plauschanu Nuzeneekds. Arri pee mums Semmitē schogad daschā weeta it baggatigi audsis. Tā es dabuju no seeka firnu (= ¹/₄ puhrs) ko pee 1 puhra ausu biju peesehjis, 14 puhrus ausu un 7 puhrus firnu. Kahds fainneeks man stahstija, ka no pusseeka ausu, ko pee firneem peesehjis, effoht dabujis 9 puhrus ausu.

No **Lindes**. Mahjas weefā Nr. 42 stahstija par dseedaschanas beedribu, kas pehn ruddeni Lindes draudse zaur skohlmeistera leelu puhlinu zehlusces un jau tik tahlu nahlfuse, ka draudsei par gohdu daschus meldinus basniza us 4 balsim warrejus dseedahht. Schi patti dseedaschanas beedriba par plaujameem swehtkeem sawu Deewa nammu ar daudis wahrpū un lappu krohneem puschlojusī un ar daschahm jaukahm dseesmahm Deewu flawejusī. Preezajahs no wiffas firds, ka Lindeeschds dseedaschanas beedriba zehlusces un wehlohs, laj ta jo ilgi pastahw. — Pee schihs sinnas peelifschu wehl pahri wahrdus par to, ka taggad daschā apgabbalā ar dseedaschanas beedribahm weizahs. Nau wiffai ilgi — kahdi 2 waj 3 gaddi — kad Kursemmē dseedaschanas beedribas sahka zeltees. Awises

par pirmajahm sinu dewa un zeen. Awischu apgahdataj's wehlejahs, ka warretu katrà lappinà par jaunahm beedri- bahm fluddinaht. Bahja eefahkumà ittin labbi. Preezigi bij waddoni, ka loudis us dseedaschanu til muddigi dfin- nahs, eelihgmoti affal tee dseedataji, kad jau pratta kahdu dseefmu us 2, 3 jeb arri 4 balsihm dseedah. Reisu no reisas wiffi beedri fanahza, kad bij jamahzahs dseedah, reisu no reisas tee ne-apnikluschi publehjahs, komehr no- dohmatu dseefmu bij eemahzijušchees. Jau daschà basnigà par leeleem fwehtkeem un zittahm fwehtku deenahm it jau- fas dseefmas us 4 balsihm atflanneja, kas teescham pa- schus dseedatajus, kà arri wiffus klaufitajus jo firsniigi eepreezinaja. — Un taggad? No fauna man gan jano- farkst, bet pehz patefibaš tal jateiz, ka dauds weefàs tahs dseedaschanas beedribas nau wiš gahjušchas us preek- schu, bet wairahl atpakkal. Beedreem luste drihs pah- gahja un tee zits pehz zitta no dseedaschanas atkahpahs. No 70 lihds 80 beedreem, kas J — U dseedah mahziju- schees, palikluschi beidsot bet teem ffohlahs behrneem til kahdi 20. Mannòs kaiminòs — W. draudse un J. ffoh- là — beedriba it ahtri isputtejuse. Ne fen mihlsch draugs un ammata beedris man rakstija, ka arri winna draudse — J. Kirspehlè — dseedaschanas beedriba ar ahstreem foh- leem us beigahm eijoh, effoh bijuse lihdsinama falmu uggunim. Ta bij isflaweta beedriba, kas ar leelu puh- linu un ischaklumu dauds jo gruhtas dseefmas bij eemah- zijusees dseedah. Dohmaju fawà prahtà: Ja tas no- teef pee falla kohka, kas tad wehl buhs ar to fakaltuscho? Tahdas behdu sinnas wehl par daschu beedribu warretu pastahstih, bet laj peeteef. — Loffitaji wajzahs, kahda ta waina, ka beedribas nihlft? — Teifschu: 1) Beedreem nekahdas pastahwibas nau. 2) Lustes truhlft. Jo lab- bam gribbetajam dauds eespehjam. 3) Beedreem daschas gruhtibas negribbahs usnemtees: tahlsch zelsch lihds fa- nahlschchanas weetai, aisklaweschana no dascha darba un preeka, dascha naudas grafcha isdohschana par nohschu grahmatahm un zittahm wajjadabahm. 4) Beedri no zit- teem tohp apsmeeiti un par Teifschu nabageem faukti. Kam tas nu dikti pee firds Ferrahs, tas no ta pulka atraujahs. 5) Beedribahm truhlft likkumu, jo zaur scheem ween til dauds mas beedrus warr saturreht kohpà. Waddoneem — tas irr teem, kas beedribas lohzeffus mahza un wadda — lihds schim Latweeschu wallodà derrigu grahmatu preefsch tahdahm beedribahm truhlft. Bateiktum teem no wiffas firds, kas mums weegli eemahzamas dseefminas us 3 bal- sihm preefsch ffohlahm un us 4 wihrischku balsihm pa- sneegtu. Waddoneem arri teizamu palihgu truhlft, kas irr tahdu drohschu un rikligu dseedataju katrà balsi, pee kam tee knoppakee warretu peeturteees.

Laj nu gan schur un tur dseedaschanas beedribas foh- kuschas nihlft jeb daschas arri pawiffam isnihkuschas, tad komehr tizzu, ka dseedaschana Kurlemmè nesuddihš, bet ar laiku augtin augš. Laj til ffohlahs dauds gaddus ar

dseedaschanu buhs publehjušchahs, tad tee ffohlahs behrni buhs pehzdeenàs jo teizam palihgi tahdàs beedribàs.

Zil mannim Latweeschu dseedaschanas beedribas schim brihscham Kurlemmè pasihstamas, tahs schè peeminneschu. Laj nelaunojahs, ja kahda beedriba islaista, jo wiffas pee wahrda peefaukt nesinnu: Dsireàs, Bahne (isnihkusi), Nisuppè, Luttrinòs, Saldà, Brohzenè, Seffiblè, Jaun- pillè, Struttelè, Mitterschafte (isnihkuse), Dschuhstè, Lihw-Behrse, Krohna Wirzawà, Seffawà, Swehte(?), Zelgawas lauku draudse, Kalnazeemà, Sonnastè, Dig- najà, Bauskà, Jaun-Nezè, Kewelè, Semmitè un Linde.

No Rihgas. No 1. Januàra lihds 15. Oktoberim schinni gaddà pawiffam starp Rihgu un Zelgawu par dselseszeeku irr braukuschi: No Rihgas us Zelgawu 76,912 zilweki, un no Zelgawas us Rihgu 78,226 zilweki. Tà- pat no jauna gadda lihds 11. Oktoberim starp Rihgu un Dinaburgu irr braukuschi: No Rihgas us Dinaburgu 71,701 zilweki un no Dinaburgas us Rihgu 64,082 zil- weki. Tad nu starp Rihgu un Zelgawu wairahl ne kà starp Rihgu un Dinaburgu.

Jf Tschernigowas gubernijas sinno, ka us Gluchowas aprinka nospreechanu Dezember mehnesi schinni gaddà 33 semneeku ffohlahs tapfchoht atdarritas. Katra ffohlmeistera lohne buhschoht 100 rbl.

Zil leeliski ar daschahm prezzehm tohp andelehts, to schi fluddinaschana rahda, to kahds Masflawas kaufman- nis Schandors, kas andele ar jaun isgudrotu gahsi, nu- pat dischà Wahzu awisè lizzis nodrukah: „1000 palih- gus (agentus) pagehru, kas palihds pee mannas jaun is- gudrotas gahles pahrdohschanas eelsch Behterburgas, Ma- flawas un wiffem pilsehtkem un zittahm weetahm Kreewu walsti.“ Un „1000 rbl. maksaju katram palihgam par gaddu algas.“ — Tad nu jau weenu miljoni algas fa- weem palihgeem fohla, zil tad tam gan weenà gaddà nu newajjadsehs eenemt no sawas leelas andeles? — (Jf Rig. Zeitung.) K. S.

Peepajà, tanni nakti no 2. us 3. Nowemberi pulst. 12òs, appaksch Mellina leela namma, pee jauna tirgus platscha, kahda schihda pretschu-bohte aisdegga, fur arri kahdas muzzas ar petroleuma elji bij eelschà. Bet ugguni ahtrumà pamannija. Zaur pulstenu swannischanu bas- nizas tohrnòs, zaur bungoschanu un naktèfauzeju plehrzi- naschanu, drihs wiffem bij sinna por scho nelaimi. Pehz masa brihstina uggunè-sprizes bij klaht, un uggunè, — laj gan pakkal-bohti jau degga leelas leesmas, — pulst. weenòs bij gluschi apdsehts. Ta namma laudihm, kas miht augfchejàs tahschàs, bija leelas bailes. Ar johni israhwa wiffas montas no abbahm eedfihwojahahm tah- schahm un no bohts, kas atrohдах welwetà pagrabbà. Wiffi baidijahs, ka uggunè nenahl pee petroleuma, zaur to tad leela nelaimè warretu notift. Bet par laimi ug- gunè neiffka til tahlu. Pawehjà dauds ehtas stahweja

jitta pee zittas kà sakrautas, stary kam arri kahdi spibkeri rohnahs ar darwotahm seenahm. — No rihta tahs bohts-mantas, — no kam dauds bij gahjis pohstà, — atkal sakrahwa atpakkaf. — To paschu deenu walkarà pulkst. 7ds tanni paschà bohti atkal sahka degt. Bet saskrehjis lauschu pulks ugguni atkal drihsunà aplehja ar uhdeni.

J. Sch—r.

No **Veepajas** puffes, 28. Oktoberi. Tahds leetainsch ruddena laiks fen nau redsehts. Wissu Oktober mehnesi zauri leetus kà ar spanneem gahsees, ka retta deenina bes leetus pahrlaista, tà kà uppes un walki ar uhdeni pahrpulhdusch, ka daschdeen braujejam un kahjneekam zetta peetruhka, ja aufstà uhdeni peldeht negribbeja. Plaujami fwehtki jau fen noswinneti; bet labbibas wehl us tihru-meem redseja nesen laukà. Birmajs sneegs nokritta 17. Oktoberi; bet drihs sneegs un fals atkal pasudda un leetus wezzà zellà eestahja.

No **Kreewusemmes**. 3. Augustà Samaras Bodjemes zeemà sibbens eespehris un 210 mahjas nodedsinajis, arri 3 gaddu wezzi sehni nosperti. Bes scheem uggung-grehleem Samaras gubernijà daschds aprinkds uggung-plohffijees, tà kà par wissam 230 mahjas nodegguschas un 2 gaddu meitene lihds sadeggusi. — **Rasana**s gubernijà 12. Septemeri Tschintschurino zeemà arri 34 semneeku mahjas ar ugguni aigahjuschas. — **Drenburg**as gubernijà no Juli mehnescha lihds Augustam 108 semneeku mahjas nodegguschas.

E. F. S.

No ahrsemnehm.

No **Wahzsemmes**. Pihnas keisara subtittee nu arri us **Berlini** nahkusch. Winnu preekschneeks irr weens **Amerikaneets Burlingame**, kas 1867 par Pihnas ministeri palizis. Schee subtittee isbraufusch no **Schangai** un papreeksch us **Ameriku** dewuschees un tur zehlfusch draudsbas-derribu ar **Amerikas** sabeedrotahm walstihm. **Nowemberi** winni nonahza **Londonè**, no turrenes dewahs us **Parisi**, **Kopenhageni**, **Stokholmu** un **Berlini**. No scheijenes winni eeschoht us **Behterburgu**.

— **Baiëru** semmè tee lauschu subtittee preeksch landtaga irr zelti. No scheem 80 stahw us katolu preefteru puffi un irr pret **Wahzsemmes** faweenoschanu. Tapehz arri **Wahzsemmes** draugs ministeris **Hohenlohe** kehniu luhdsis, laj winnu no fawa ammata atlaisch, jo ar tahdu landtagu neko newarr isdarriht.

— 22. **Nowemberi** **Grosgerau** pilsehtà semme atkal stipri trihzejusi.

No **Austrijas**. **Dalmazijas** dumpis wehl gan pawissam nau apspeests, bet ilgi wairs newarrehs turretees. Dumpineeki aisdihiti lihds pat **Montenegros** rohbeschahm. Kad nu winni no turrenes it neko nedabu bes maffas, kad winneem tà kà par rohbeschahm pahreet tubliht wissi karea eerohstsch tohp atnenti, bet pahritschana netohp dohta, tad zittu neko newarr darriht, kà **Austrijas** waldibai padohtees. Dauds dumpineeku fawas mahjas

nodedsinajusch, laj waldibas saldati tur newarretu dshwoht, bet scheem taggad irr dshschu nammini, ko abtri warr uszelt katrà weetà. **Wiswairabl** zaur **Kreewu** waldibas padohmu effoht notizzis, ka **Montenegros** laudis **Dalmazijai** nenahf valihgà. **Austrijas** waldiba ar **Montenegros** waldibas darbeem effoht ar meeru un winnai atkal gribboht isdoht tahs patrones, ko pee dumpja eesahfshanas **Austrija** aisturreja. Tomehr dumpineeki waldibas saldatas atkal 6 stundu lauschanahs uswarrejusch.

Italijas kehniusch par sawu jaunu ministeri irr isredsejis **Lanza** kungu, un schis taggad mekle fawus zittus beedrus.

No **Franzijas**. 29. **Nowemberi** keisars patš turreja tahs runnas, kad liffumu deweji bij sanahkusch.

No **Egiptes**. Zitti **Suëzes** kanala eenaidneeki tahdas sinnas bij islaidusch, ka par **Suëzes** kanali nemandrihstohht drohschi braukt, zitti kuggi effoht usstrehjuschi fellà, zittà weetà dambji pee kanala mallahm effoht isposhtiti. — Tad nu **Lesseps** kungs no **Ismaelijas** us **Parisi** zaur telegrafu rakstijis, ka tahdas sinnas ne-effoht teesa, bet ka 10 deenàs 50 kuggi no **Port Said** lihds **Suëzei** laimigi zaurbraufusch, tee dambji wissas weetas effoht labbi un stipri.

O. P.

No **Waschingtones** sinno, ka schogad lihds 30. Juni pawissam no daschahm pasaules dallahm **Amerikas** brihwalsti atreisojusch us dshwi nomestees 165,987 ahrsemneeki, un schee daschàs weetas winnas walsti apmettuschees. Stary scheem bijusch 103,663 wihrischi un 62,324 seewischkas. Behz wezzuma, no 15 lihds 40 gaddeem irr bijusch 74,442 wihrischi un 37,901 seewischkas; tee zitti waj nu behrni waj arri wezzaki par 40 gaddeem. (**Sig. Zeitung**)

K. S.

Sinna un usstubbinafchana.

„**Al wai!** Kahda breefmiga wehtra plohsahs,“ tà, mihlajs lassitajs, mehš schinni ruddeni walkaròs eesch fawas islabinas sehdedami, beest ween dabujahm issfaht. Bet ko kuggineeki us juhreas buhdami, buhs fazzijusch? **Al**, dasch labs no teem gan nefasneedsa wis sawu zella gallu, bet apgullahs puttodamòs juhreas wilnds, kautschu gan juhreas krantu redseja un, tà fakkeh, ar rohlu warreja fahneegt! Tà tanni 20. Oktoberi pee muhsu juhmalles (**Ruzzawas** draudse) **Pappeneekòs** kahds (**Enlandeeschu** kuggis, ar linnu fehklahm lahdehts, kahdus 150 sohlus no kranta fanihka, un 5 zilweki, kas us kugga wehl bij dshwi redsami, azzihm redsoht noslihka. „**Nu**, waj tad it nekahdà wihse tohs nelaimigohs newarreja glabht?“ **Abbildeschu** tà: **Preeksch** desmit gaddeem atpakkaf pee mumš tapat strantahs kuggis ar 11 dshweem zilwekem tuwu pee kranta stahweja no weenas pusdeenas lihds ohtas deenas walkaram. Zilweki us glabbschannu bij faskrehjuschi barru barreem. **Auka** kauza un juhrea plohs-

jahs; tomehr Pappeneeku un Nihzes sweijneeki zihnijahs stiprà laiwà pret wilneem, gribbedami tohs nelaimigohs glabht, kas waimanodami kledsa,*) ka kohlam wajadseja affaras birt. (Schis behdigš gaddijumš irr aprakstihš muhsu Latw. Awisēs Nr. 4 tanni gaddà 1859.) Kas beidsjoh notikka? 4 Nihzeneeki un 3 Pappeneeki, tee firdigee glabheji, pašchi noslihka, un tomehr neweenu no teem 11 nelaimigeem ne-iglabha. Tà tad toreis 18 dwehseles isdissa un taggad 5, tad nu kohpà 23 eekš 10 gaddeem stary Leepajas un Balangos ween flihkufchi. Teem nebuhtu wajadsejis pohstà eet, ja tahdi glabhschanas eerohschichi buhtu bijufchi, kahdi Leepajà scho waffar peggahdati un isprohweti, prohti: raketes aparati, kas us ratteem weddami, un no kam Latw. Awisēs scho rudden' — (Latw. Aw. Nr. 38 „Jauni ratti“) — plaschaki stahstija. „Nu, tad jau labbi, ka Leepajà irraid, tad jau peetiks,“ tà laikam dasch dohmahs. Nebuht nepeeteel. Ap Leepaju gan wairš neweens kuggineeks nenoflihs, ko tik dabuhs redseht us sakanta fugga; tomehr preeksch mums us Balangos puffi, un atkal stary Leepaju un Wentespilli wajag zittu glabhschanas rihku; bet schis leetas maksà labbu naudu; to zittadi newarr fakraht, ka tad dauds, wiffi mehš, katrs pehz sawa spehka, samettam. Dauds graudi istaisa puhru, un dauds kapeiku rubukus. Kuršch no Jums, zeen. lassitajeem, labpraht sawu guldi jeb pusrubuli preeksch tam nebuhtu dewis, ka tee minneti 23 flihkoni buhtu palikkufchi pee dschwibas?! Nu, ja tew, mihtajš brahl, us to buhtu schehligš prahtš, sawam tuwakam nahwes breefmas palihdseht, ta' dohdi jel wehl taggad sawu artawu us tam, ka laj preekschdeenàs tabdas breefmas juhmallà wairš nenotiktu. Leepajà un Wentespillè zitti kungi us to irr fabeedrojuschees, par scho leetu puhletees; wiinni pee wilsehtu Wahzu draudsehm fahkufchi kaudsinahrt un salassihht; arri wisseem Kurlemmes mahzitajeem (un arri dauds zitteem) pehrn jau luhgschanas grahamatš islaida, laj no sawahm draudsehm luhds un fakrahj dahwanas. Behrnajš, wahjajš gads to leetu aiskaweja. Schogad Deems daschu wairahf swehtijis; tadeht atkal wairahf zerribas. — Nekad wehl pee Latweeschu firdihm wolti neeffam kaudsinajufchi, kad nauda bij salassama waj preeksch baddazeetejeem jeb preeksch zitteem nelaimigeem; arri tizgam schoreis wolti neubus luhgts preeksch teem, kas juhras breefmas fauz: „Apschelojatees, glabhjat!“ —

Schehlsirdigee deweji laj irr tik labbi, sawas dahwanas katrs sawam mahzitajam eedoht, kas scho fakrahtu naudu atstellehs waj Leepajà pee lohtschu kommandeera Kurza kunga, jeb Wentespilli pee lohtschu kommandeera Boer kunga (Lootsen-Commandeur Hrn. Kurtze Libau, oder Hrn. de Boer in Windau). Jeb kam no zee-

nijameem dewejeem eespehjams, tas warretu patš scheem kungeem sawu dahwanu eemakfaht.

Un tu, draugs, kas tu sawu artawu preeksch nelaimigeem flihdameem tuwakeem bubsi uppurejis, kad turpmahl dabusi dsirdeht Awisēs: tik un tik dwehseles irr iglabhtas no redsamas nahwes, tad tawa firdš gwilehs tanni apstana: Ir es esmu palihdsejis glabht tohs nelaimigohs, un Jesus apsohlschana tew, ka atbalsš preezinahs: „Swehtigi irr tee firdschehligi; jo teem buhs schehlastibu dabuht.“ Matt. 5, 7.

Chr. Schönberg.

Ruggawas flihlmeisteris, dweedatajs un ehwelneeks.

Sarawakas Radfcha. (Kehniusch.)

Ko te stahstischu, skann ka pasazzina un tomehr peeder peehistorijas jeb pee pasaules stahsteem. Waj tas gan lehti tizzams, ka weens Enlandeetis, prastš Enlandes appakschneeks, Riht-Asija us sawu pascha rohku un ar sawu pascha spehku weenu brihnum flaisu, laj gan tumfchu walsti pahwarrejis un tai ne ween par kehniuu un waldineeku, bet arri par gaismas zehleju palizzis?

Un tas tomehr notizzis, un tam wihram, kas to isdarijis, irr Dschems Bruhke wahrda, Behrnajš gaddà winsch irr nomirris, tanni 11. Juni 1868.

Bet pirms tohs brihnumus stahskam, ko schis wihrs isdarijis, awskattisim papreeksch drusku to weetu, fur wiinni notikkufchi.

Malaju-tauta irr isklibduse par wiffahm tahm neskaitamahm Riht-Asijas juhras fallahm. Wiinni tohs dsimtus falleneekus wehrdsinajufchi un Turku tizzibu paganu tizzibas weeta likkufchi. Malaji irr dsimti kuggineeki un leelu laiku us juhru kawedami, no juhras laupischanas usturras. Gan Ciropeschu kuggi wiinneem pakkat dsennahs, bet retti ween warr panahht. Jo neskaitamš fallu liblumš Malaju kuggeem labba glabhschana un slehpschanaš. Malaji juhras laupischanu par grehku neturr, bet turpretti par peenahlumu. Jo zaur juhras laupischanu Malaji no Ciropeschu zerre atrattitees. Jo wairahf Ciropeschu weens Malajš nogallinajis, jo wairahf gohda winsch panahzis. Prohtama leeta, ka nu arri Ciropeschu Malajus apkaxo un dauds warras darbu pee wiinneem padarra. Wairahf ne ka 100,000 Malaji wehl lihds schai baltai deenai no juhras laupischanas usturras.

Riht-Asija un ihpaschi Indija leela andele us zittahm pasaules dallahm, ihpaschi ar rihfu, kassiju, zukuru, pipparu, tabaku, ar pehrlehm, seltu un dahrgahm sahlehlm. Lassitaji warr dohmaht, zil leela skahde andelei zaur juhras laupischanu noteel un zil wajadsiiga to laupitaju isbedschana. Par wiinnu drohschibu un beskaunibu teescham jabrihnahs. Schodeen wiinni weenam andeles kuggim usbruht, riht warrbuht pee kahdas fallas mallas

*) Arri latwiffi no fugga weens fauzis: „Apschelojatees, glabhjat.“

laisch, weenu zeemu isphofsta un zeemineelus wehrdsibâ aifwedd.

Ar to wehl nepeeteef, ka tohs jubras laupitaju zeemus fadedsina un tohs wainigohs nogallina. Kas jubras laupitaju nebuschannu riktigi gribb isdeldeht, tam neween paschôs Malaju faktôs ja-eespeeschahs un tee ja-istibri, bet tam arri paschi Malaji japahrlabbo, ka laj winneem teef zittas dohmas, zittas firdis, zitti darbi. To Dschehms Bruhke darrijis un, ja ne wairahl, tad taf Sarawakâ winnam labbi isdeweess.

Sarawaka atrohдахs Borneö fallâ pret seemet-walkareem. Wiffa falla irr tif pat leela, zil Wahzlemme. Dabba ar sawahm wisflaistakahm dahwanahm scho pussi baggatigi apfwehtijusi. Id netruhlt ne burbuledamu straumju, ne kalnu rindu, kas lihds debbesihm fneedsahs. Semme wiszaur irr labba un melna un semturri aizina pee apstrahdashanas. Tomehr no wiffahm schihm baggatahm dabbas dahwanahm eedsihwotajeem mas ween teef labbuma. Schih apfwehtitas semmes behrni dsihwo ka laifam mescha zilweki nabadsibâ un tumfibâ. Zeela Borneö fallas dalka gan Hollandescheem peederr, bet seemet-walkarôs, Bruni pilsehta, Malaju sultans walda, ihsti jubras laupitaju firfts, kas pee Muhameda tizzibas peederr un tohs dsimtus falleneelus, tohs Dajakus, bes schelastibas wehrdsina. Sinname, paschi Dajaki, laj gan flaisi no isflattas un ar garrigahm dahwanahm apdahwinati, arri nau tif teizami, bet affins-fabrigi un rupji un peederr pee paganu tizzibas. Bet tas tomehr irr peedsihwohts, ka winni pee laizigas un garrigas affelschanas tiklufchi, ja winneem tif kahds par waddonu un par gaismas apgahdataju palizzis.

Dajaki dsihwo leelas mahjas, kas ar meeteem apbrunoti, ta ka eenaidneekam labbah warr pretti turretees. Neretti kahdi simts zilweki dsihwo lohpa. Tee wihri kareu ween mihlo un zilweku nokauschannu par gohda darbu turr. Meeru winni nemas nejauda panest un wiffu sawu muhschu pawadda karrôs. Kas pahwarrehts, to noslakte. Schelastibu Dajaki nepassht. Kad seemas, behrni un mantas meschâ glabbatas, tad wihri, kareu dantschus dangodami, us kareu taifahs. Meesa irr apmahleta, galwa ar spalwahn puschkota. Rohkâ winni wihzina to platto sohbinu, kam kahds ar nokautu eenaidneeku matteem leelahs. Winneem arri netruhlt garfch stohys un fagistetas bultas, ko us eenaidneekem schauj. Ta apbrunnojuschees, Dajaki kaiminu ziltihm usbruhl un tas mihlakajs kareu laupijums, ko pahneff un ar ko sawas mahjas puschko, irr nogallinatu eenaidneeku noziritas galwas. Ja Dajaks flaidra flaktina scho uswarreschanas sismi newarr panahlt, ta eenaidneekam slyppeni no palkakas usbruhl un tam galwu nozehrt. Dajakem arri tas reebigs eeraddums, ka brustgans lihgawinai tahdu dahwanu pee derreschanas schinko, prohti nokautu eenaidneeka galwu. Dajaku mahjas pee krahfns katruris kareahs eenaidneeku galwas un winni

tahs zeeni it ka leelu mantu. Ir labbus kummosus un zigares tahm muttê eebahsch, zerredami, ka nokautu eenaidneeka dwehsele nokahwejam tad paliks par jo leelu draudseni. Dascheem arri tahda mahnutizziba, ka nokauts zilweks tur winna pasaulê kalpojohht slypkawam. Taphez pee firsta mirschanas ikreis dauds zilweku noslakte, ka laj tur muhschibâ firksam ustizzamu draugu netruhltu.

Ja nu weens wihrs zehlahs, kas Malaju jubras laupischanu isdeldeja un to breefmigo galwas nogreeschannu isahrdija, tad tahds wihrs sinname leelu pateizibu pelnijis. Un to Dschehms Bruhke darrijis. Wiasch, pehz scho augsto mehrti dsihdamees, ne fweedrus, ne sawu dsihwibu taupijis. Bet tahdu wiffa darbu sinname tahds wihrs ween warreja idarriht ka Dschehms. Jo wiasch ne ween bij spehka wihrs, bet arri wiffadâs sinname schanas smalki mahzits un turklast labs fuggineeks.

Dschehms Bruhke irr dsimms Enlandê tanni 29. Aprili 1803. Wiina tehws Tohms krohnim deeneja Nih-Indija, kur Enlandei leelas kolonias. Tohms sapelnijahs dauds naudas, ta ka deklam weenu wirsneeka weetu Indijas kareapulkâ warreja pirkt. Dschehms bij dubfchigs un prahtigs kareawihrs un karealaitâ 1827 leelu gohdu panahza. No lohdes stipri eewainohts us Enlandi brauza. Atwesselojees te it brangi buhtu warrejis dsihwoht, jo naudas winnam jau netruhka. Bet wiasch newihshojo aiskrahfni sehdeht un ar sawu spehku zilwezibai gribbeja palapohht.

1830 Dschehms ar fuggi us Nihnu un us Nih-Affias fallahm brauza, kur trihs leetas eewehroja: 1) ka tai masai fallai Labuanai leeli alminu-ohglu lehgeri effoht, kas preeksch Enlandes twailu fuggoschanas deht buhtu gauichi wehrtigi, — 2) ka andele starp Enlandes un starp Nihnas un Japanas Enlandei par leelu labbumu buhtu, — un 3) ka tee neskaitami jubras laupitaji, andeles kawetaji, isdeldejami.

Kad nu patti Enlande pehz schi trihsfahrtinga mehrti nedsinname, tad wiasch weens patê to gribbeja idarriht. It ka Kortege ar kareawihru faujinu leelu walsti Amerikâ uswarreja, tapat arri Dschehms, laj gan pehz labbaka mehrti dsihdamees, ar masu fuggiti un ar 20 wihreem us tahlo Borneö fallu brauza. Ruggis ittin labbi bij isrihfohts, matrohshi labbi mahziti un palkausigi un sawam waddonam pawiffam padewigi.

1. Juli 1839 Dschehms eebrauza Sarawakas straumê, kas netahlu no Kutschinga pilsehta jubra eegahschahs. Kutschinga pilsehta Hassins waldija ka Radfcha un prohti ka Bruni sultana weetneeks. Paschulait wiffa Sarawaka pret Hassimu dumpojahs. Us scho dumpi Dschehms sawu zerribu lifka, ka to semmiti dabuschohht sawas rohkâs. Dumpis leelu pohstu bij padarrijis. Wiffa Sarawaka ar dumpineeku barreem bij appluhdinata, kas laupischanas un wiffadus warras darbus padarrija. Semlohpiba un

andele nihka. Sarawaka taisijahs palikt par tuknesi. Jau eedshwotajeem pajumta un barribas fakta truhzin.

Dshehms drihs pahleezinajahs, ka ar saweem 20 stipri apbrunnoteem Giropeescheem dumpim gan warre-
schobt gallu darriht. Kad Hassims winnam luhdsä, par
meeru gahdabt un winnam beidsobt to waldifchanu
par Sarawaku fohlja, tad Dshehms sinnaja, ka
sawu mehki drihs panahkschobt un par Sarawakas Rad-
schu jeb kehniu palikschobt. Winsch salassija kahdu
pulkku Malaju un Dajaku un lihds ar winneem un ar sa-
weem Giropeescheem nu dumpineekeem usbrukka wirsü.
Dumpineeku kreposti tikka uswarreti un ipohstiti, wianu
zeemi fadedsinati un gadda galla dumpis bij pagallam.
20. Dezemberi 1840 tee dumpineeki luhdsahs sheblastibu.

Ku tai semmitei bij pilus meers un Hassims to lab-
prabt buhtu redsejis, ka tas sweschinceks atkal buhtu ais-
brauzis.

(Uf preekschu beigums.)

Labba lihdsiba.

Kahds baggats lungs, kas arween ehda tahs labba-
fahs maltites, tik ween dabujamas, un kas tomehr wahjisch
palikka, kahds bijis, apskauda sawu faininu, kahdu mel-
deri treknuma un resnuma deht.

Todeht weercis nehmahs tam prassiht, ko schis gan
ehdoht. Welderis stahstija: „ehdu kilkenus, keesu putru,
gallu, baltu maist un nodserrohs ar uhdeni.

„Sawu brihnumu.“ baggatojs fazzija, „es ehdu dauds
labbakus ehdeenus, spehzigas suppes, bistikli, wis —
wissadus zeppeeschus, tahs smalkakahs kuhkas un dsereu
uhdena weeta tohs labbakohs wihnus, un ka nepaleeku ta
nepaleeku treknahs.“

„Do es Jums, zeenihks lungs, warru fazziht ka-
pehz ne.“

„Medseet man irr stalli 2 firgi; tas weens tik dabu
1 mehriinu ausu par deenu un pee ta masuma irr spehzigis
un trekns, bet tas ohtrs dabu pufsohtrus mehriinus un
ka wahjisch ta wahjisch. Kas krampis bijis, tas krampis
paleek!“
M. G—g.

Wisjaunakahs sinuas.

Konstantinopolé tanni 30. (18.) Nowbr. Turku sul-
tans ar Egiptes wihzekehina atbildi nebudams ar meeru,
ko wezza stribdinu leeta no winna dabujis, schim grahmatu
laidis, kurrä wihrs dabu sinnaht ka, ja Turku sultana
prassischanas tubliht un lihds beidsamo pilnigi ne-isdar-
rihs, no sawa kehina ammata tiks nozeltis un brahlis
winnam weeta par kehiniu eezelts. Napoleons gribboht
laj wihzekehinsch sultanam paklausä, bet redsejim waj schim
nebuhs saws ihpafsch padohms.

Florenzé 30. (18.) Nowbr. Austrijas ministeris graf
Beust abrauzis kehniinam laimi wehleht, ka atkal weffels.

Bet jebfchu tik taht weffels, tomehr newarrehä, ka gribbeja,
Austrijas keisarü, kas lihds ar teem jitteem augsteem wee-
feem no Egiptes semmes jau nahk atpakkat, Briudisija
fagaidiht.

Kairo pilsehta tanni 5. Dezbr. (23. Nowbr.) Bruhschu
krohnamantineeka klahthuhfchanä pirmai Ewangeliskai bas-
nijai eeksch Egiptes gruntsakmens tappa likts.

No Dalmazijas teel sinnohts, ka ar ta dumpja ap-
speeschanu tur nemas ne-eijoht us preekschu, un kur nu
taggad seema klahth, Austreescheem wissas weetas atkal ja-
atstahj, kur jau bij usmettuschees.

Pehterburgas awises „Golos“ raksta, ka Keisars
essobt lizzis ismaksahht 20,000 rubl. preeksch weena namma
cerikteschanas, kur saklimmüschü Pehterburgeeschü war
katträ brihdi patwehramu atrast.
R. S—z.

Atbilda.

Kahds Widsemneeks Dwers gubernija. Zubsu jautafchanu
labprabt tubliht eelischu Latw. Awises, lihds ka man buhtit arakstijusch
sawu wabdu; jo pehz zensures likkumeem neweenu rakstu nedrihtu likt
druffahht, ja rakstijaja wahrs zensurei neteel udohis. Latw. Aw. argahd.

Naudas tirgus,

	Rihgä tanni 22. Nowemberi 1869.	uspraff.	fohl.
5% waltis-aifleeneschanas biketes ar winnest. I. aifleen.	154 1/4	154	
	150 1/4	150	
5% waltisbankas-biketes	88 1/2	87	
5% Wids. pfandbrietes, usfakkamas	100	99 1/4	
ne-usfakk.	93	92 1/2	
4 1/2% Kurs. pfandbriets. usfakkamas	99 1/2	99 1/4	
ne-usfakk.	—	92	
Rihgas-Dinab. dseljelka atzijas uf 125 rub.	122	120	
5% Rihg.-Dinab. obligazijas uf 125 rub.	—	128	
5% Rihg.-Zelgaw. " " " 100 " " "	104	103	

Labbibas un pretschu tirgus Rihgä, tanni 22. Nowem- beri un Leepaja, tanni 4. Oktoberi 1869. gadda.

	Maksaja par:	Rihgä.	Leepaja.
1/3 Tschetw. (1 puhru) rudsu	275 lihds	2 rub. 85 kap.	2 rub. 30 kap. f.
1/3 " (1 ") kweeschu	450 —	5 " —	3 " 80 "
1/3 " (1 ") meeschu	250 —	2 " 60 "	1 " 90 "
1/3 " (1 ") ausu	120 —	1 " 30 "	1 " — "
1/3 " (1 ") sirnu	350 —	4 " — "	— " — "
1/3 " (1 ") ruwju rudsu mistu	—	2 " 25 "	2 " 50 "
1/3 " (1 ") bishdeletu	350 —	3 " 75 "	3 " 50 "
1/3 " (1 ") „ kweeschu mistu	—	5 " 50 "	5 " — "
1/3 " (1 ") meeschu putrainu	—	3 " 75 "	5 " — "
1/3 " (1 ") kartoffeli	—	— " — "	— " 75 "
10 pudu (1 birfawu) seena	400 —	4 rub. 50 kap.	2 rub. — kap. f.
1/2 " (20 mabrz.) sweesta	450 —	5 " — "	3 " 80 "
1/2 " (20 ") dselses	—	1 " — "	1 " 10 "
1/2 " (20 ") tabaka	—	1 " 25 "	1 " 80 "
1/2 " (20 ") schelhtu appinu	—	— " — "	7 " — "
1/2 " (20 ") frohwa linnu	—	2 " 50 "	2 " 80 "
1/2 " (20 ") brakka	—	1 " 20 "	1 " 80 "
1 muzgu itanu festtu	900 —	9 " 50 "	8 " — "
1 " äiku	—	11 1/2 " 50 "	9 " 50 "
10 pudu farkanas fabls	—	6 " 25 "	— " — "
10 " ballas ruwjas fabls	—	6 " — "	7 " — "
10 " " smalkas fabls	—	6 " — "	6 " 50 "

Latw. Awischu apgahdatajs: Gotthard Bierhoff.

S l u d d i n a s c h a n a s.

Gallamuischās pagasta-waldschāna zaur scho us-
ajina wiffus pee schi pagasta peederrigus, det
abrupus pagasta dšibwodamus, pagasta-lohzelkus
tanni **28. Nowemberi sch. g.** schē sanabht,
deht jaunu pagasta animatu wibru zelschānu.

Gallamuischā. 15. Nowemberi 1869.
(Nr. 141.) Pagasta wegz.: K. Siblisch.
(S. B.) Pag.-skr. weetā: Th. L. Bulder.

**Kursenmes ugguns-aydrohschinas-
schānas beedribas sluddinaschāna.**

Wisseem lohzelkoem tabs Kursenmes fawstari-
gas ugguns-aydrohschinaschānas zaur scho vreefch
webralischānas tohy sinnams darrihts, ka direljija
nospreduse, tif tannis ehtās, kas Kursenmes ug-
guns-aydrohschinaschānai peestabjuschāns, atkaut
linnu apstrahdaschānu, kas tadeht ka zaur
tan warr lehti ugguns-grehts zeltees, irr riju-
schētrā listas un par to peenahlamu loesumu (aug-
stumu) aydrohschinas. Tadeht nu wajadjebs
ehtās, kuzās buhs linneem apstrahdateem tapt,
zaur to peederrigu arinka preefshneefa (Vorsteher)
kungu schēpat peerahdiht un riju schētrā (Klasse)
ceerakšibht.

Kad linnus aystrahdas ehtās, kas nau rijās
jeb nau usdohas riju schētrā, tad tas taps tā us-
skattihst, ka kad aydrohschinas tanni ehtā buhtu
darbu strahdas preefch kam ehta nebuh nau
zelta. 2

Zelgawā, 11. Nowemberi 1869.

Direktors v. Drachensfels.
Sekreterhs N. v. Peng.

**G. Dittmaran Rihgā, leelajā pils-
eelā Nr. 17** buhs pawasari us legera lehti
Amerikas pumpyt un ugguns-sprizzes no
jebkurra leeluma un dachadas modeles; nobilde-
schānas jau taggad redšamas. Tam arri taggad irr
krabjuns no Amerikaneeschu **Superphosphata**,
kas Zehpatas unwersitetē deht to daku, no kam
tas irr salikts, irr ismeklehts un par labu atrahst;
tahlati pee **kartoffelu stahdischānas** peele-
tami mehtli, laj augli taptu weffeli usurreti un
pawairoti; tāpat arri mehtli preefch plawu sub-
doschānas u. t. j. pr. 1

Nosagts.

Tanni nakti no 15. us 16. sch. m. Krohna Wir-
was muischā no stakā **weens melns sirgs** no-
sagts, 5 gaddus wegs, fedulkas weetā baltums, ar
wiffu cejabu; dehtu ratti ar dšelsu affibm, tumšchi
silli mableti un lubbas dšeltenas; slabde pawiffam
180 rubl. Kas par scho sabdibu skatbru pee-
rabbischanu dohs pee Krohna Wirzawas pagasta-
teefas, dabuhs **40 rubl. pateizibas malkas**.

Sapulzes.

Kursenmes ugguns-aydrohschinaschānas beedriba
zaur scho wisseem teem darra sinnānu, kam tas
peefriht sinnabht, ka **5. Februāri 1870** pehz
pusdeenas pulstēn šōs ta peekta kreitna
general-sapulze to beedribas-lohzelku Zelgawā, Kur-
senmes kredita-bankas nammā eefabhtees.

Turklabht wiffi tee beedribas-lohzelki, kas pehz
listamu § 40, turra to rehti preefch schtimmeschā-
nas (bāfs dohschānas), zaur scho tohy usajinati,
laj tee nekrihtu strahpē no 5 rubuteem pehz ta no-
spreduma, fazzitā terminā pašchi jeb zaur fol-
makti atnabht. 2

Zelgawā, 11. Nowemberi 1869.

Direktors von Drachensfels.
Sekreterhs N. von Peng.

Masus adler-artlus 5 r. 50 l.

tabš **tschuguna-dalkas** preefch

teem pašcheem **ihpafchi** 1 r. 50 l.

Linu lauschānas rittenus un

rittemu lohlu-dalkas 2 r. — l.

Plihtes 4½ faveltu par mahrzinau.

Majas **tschuguna kutas** par gab. 6 r. 8 l.

Tschuguna kappu-krustus no 3 r. par gab.

Majas ugguns un **dahrsā-sprizzes**.

Wiffas **schihš leetas** no labba materiāla tai-

fitās, **pahrdoht** tas dšel-leeeschānas un mašinu-

fabrikis no **W. Jetykewitz,** 4

Rihgā, Sinder-eelā Nr. 10.

Seeta nammā.

**Tahs ihstēni ektes schan-
dorin-lampas, schando-
rin-swezjes, ar ektes schandorin-el-
lu** kas 4 reis lehtaki isnahk pee dedšina-

schānas, ne tā tauku-swezjes, irr taggad
lehtakas palikuschās un irr tiffai pee
G. G. Sternberg (kam ween ta rekte
irr Kursenmē schihš leetas apgadabht)

Kuldigā dabunamas; prohti tanni
jaunā bohti ar tahm leelahm smuklahm
glahscha ruhtehm un durwihm us Zelgā-
was eelū. Arri wiffadas **petroleūma-**

lampas un petroleūma-eklu no wiffu
labbakas sortes tur pahrdoht. 1
Kuldigā, Nowemberi 1869.

**Weens jauneklis, kas kreislohlā
ismahzjees, warr weetu dabuh** par

mulichu wirtschafes palihgu par **tohti un**

ruhmi un peetehtees **Diskalmuischā** pee

Zelgawas.

**Behterburgas XXXIII. lotterijas
biletēs preefch masu behrnu ap-
gahdaschānas.**

Leelais winnehts no 50,000 rubul.

diwi winneht " 10,000 "

desmit winneht " 1000 " u. t. j. pr. 3

irr dabujamas Zelgawā pee

J. S. Paruegina mantineekeem.

Sausais raugs

katru deenu srišch un par fabrika tirgu dabujams

Zelgawā, leelajā eelā, jaunā stuhra bohti, zitrel-

šsja salka Stolzer, pee 3

Otto H. Günther un dehta.

Veel-Gezawas Alahwe meschā tohy pabr-

dohta libds **100 affis** behrsa un **alkschāna**

malka par 5 rubl. 6 fap. par affi (libds ar to

isweeschānas malku), un libds **600 affis pree-**

des un egles malkas par 4 rubl. 6 fap. par

affi. Teitā malka irr zaur zaurim faufa, no

labbas buhschānas, usjiesha un eelšch 6½ pehdū

twadrotu affibm uskrauta. 3

Behtermuischā, appafsch Rihzes, tohy tee **peena**
lohyi no Zurgeem 1870 us renti dohti. Alah-
taku turpat. 1

Muschamu twisti, wattes,
masas un leelas willas kabr-
stawas, analini un zittas pehrwes, sab-
baku smehri, kas uhdeni noturr, linnu
un pakulu fuffas, petroleiim un schan-
dorin lampas, us jaunu dabutas, ka arri
tahs dedšinamas leetas; materiāla pre-
zes, ka: kaffeju, zulkuru, tehju, šhrupu,
rošines u. t. j. pr., ka arri dachadas
zittas prezzes peedahwa par wislehta-
teem tirgeem 2

D. Wilhelm Neuland

Zelgawā, appafsch tollenadeem (rindahm) Nr. 103.

Behterburgas lotterijas biletēs,
kur winneht no 50,000 rubl. un 10,000 rubl.
teef wiffi, irr dabujamas par 1 rubl. 35 fap. pee

Th. Walter,

Zelgawā, pastes eelā Nr. 20. 3

Jumpramuischā pee Bauskas warr we-
nu eedšhwi ar 24 pubraweetahm orra-
mas semmes un 9 pubraweetahm plawas
no Zurgeem 1870 us renti dabuh,
un deht kam javeiteizahs pee muischā-wal-
dischānas.

Jaunas grahmatas.

Peē **J. W. Steffenhagen** un dehta
Zelgawā nupat tappa gattawas un warr
dabbuh schihš grahmatas:

Rošchi spohschi starrini no tahm
trihm swaignehm pirmajā leelumā: **Kree-**
wu Keisara Behtera ka **Leelaja, Bahju**
Keisara Jahsepa, zilwezibasdraugu,
Prubschu Kehtina Wittima ta **Pirmaja.**
No **G. Dünsberg.** 15 fap.

Sultanene Kanfāde un tschetredē-
mits wesiri. No tuhstosch' un wee-
nas nakti to isnehmis un latwifski pah-
zehlts **G. Dünsberg.** 25 fap.

Wihklas kabbatas grahmatina, par
isluhteschānohs wakkasbrihschōs. 15 fap.

Parahds un parahda lihdsinaschā-
na. 5 fap.

Zohku-bildes us to gaddu 1869.
Malka 15 fap.